

Gabrielė Gervickaitė

Kasdienio gyvenimo modeliai

Pamokos planas

Kasdienio gyvenimo modeliai:

Pamokos planas

Tarpdalykiniai ryšiai: biologija, geometrija, socialiniai mokslai, dailė, technologijos.

Amžiaus grupė: pradinė mokykla, vidurinė mokykla (7–14 m.).

Trukmė: 3 pamokos.

Mokymosi rezultatai: aptarti ir kelti klausimus, kaip naudojame modelius kasdieniame gyvenime, kaip bendraujame socialiniame gyvenime, kaip rūpinamės vieni kitais ir planeta.

Jums reikės:

rašymo priemonių ir didelio popieriaus lapo (taip pat gali praversti lenta procesui fiksuoti);
iš anksto atspausdintų paveikslėlių arba projektoriaus; vaisių ir daržovių su gražiu vidumi (įdomiomis linijomis, taškais, formomis ir pan.);
maisto gaminimo įrankių (virtuvinio peilio ir pjautymo lentelės vaisiams ir daržovėms);

piešimo priemonių (pieštukų, žymeklių, dažų ir pan.);
lipdymo medžiagos (molio, plastilino, „Play-Doh“, modelino ir pan.);
popieriaus, žirklių, klijų;
žurnalų koliažams kurti (jei reikia).

Temos pristatymas:

Kas yra modelis? Kaip veikia modeliai? Kur galime su jais susidurti? Kaip galime juos atpažinti?

Modelis – tai kažkas, ką matome arba darome kiekvieną dieną. Kartais modeliai tampa tokie įprasti, kad jų nebepastebime. Kiekvienas žmogus ir bendruomenė taip pat turi savo modelius, t. y. kaip žmonės gyvena ir kaip elgiasi vieni su kitais. Mes, žmonės, gebame kurti modelius. Jie tampa taškais, linijomis ir erdvėmis. Jie tampa modeliais to, kaip gyvename, kaip atpažįstame ir kuriame daiktus, kaip bendraujame vieni su kitais.

Pamokos planas

1 dalis. Kas yra modelis? Kas yra socialiniai modeliai?

Šios pirmosios pamokos metu mokiniai turėtų išmokti atpažinti modelius, ieškodami, įvardydami, analizuodami gamtoje ir mūsų kasdienėje aplinkoje esančias formas ir struktūras, kartu atpažindami ir socialinius bei puošybinius modelius. Pagrindinė mokinių užduotis – suprasti vizualinę, filosofinę ir politinę modelio reikšmę. Jie turėtų išmokti suprasti, kad modeliai – tai ne tik graži tekstilė, dizainas ar mus supanti architektūra, bet ir mūsų elgesys, įpročiai, minčių, jausmų ir daiktų atpažinimas. Tai gali būti žvilgsnis į ateitį: kaip norėčiau, kad viskas atrodytų, kokioje aplinkoje norėčiau gyventi?

Pateikite keletą pavyzdžių, atspindinčių įvairius modelius, paaiškindami, kokie tai modeliai, ir plačiau aptarkite jų kontekstą diskutuodami grupėje. Tai gali būti vaizdai, pasakojimas apie elgesį, kuris grindžiamas atpažįstamu modeliu, arba supančios erdvės ir gamtinės aplinkos analizė.

Tada grupėje surenkite minčių lietu ir įvardykite kelis į galvą atėjusius modelius. Kas yra modelis? Drauge suformuluokite tolesnius klausimus ir pabandykite nustatyti bendrą apibrėžtį.

Šią veiklą galima atlikti patalpoje arba lauke.

Pagrindinis tikslas – pasiekti, kad mokiniai patobulintų stebėjimo ir analizės įgūdžius, taip pat įsivaizduotų kasdieniame gyvenime vykstančius procesus ir struktūras.

Aptarkite toliau pateiktus klausimus ir paraginkite grupę sugalvoti savo klausimų.

Kaip sukuriami modeliai?

Kas kuria modelius?

Kiek žinote žodžio „modelis“ reikšmių?

Kokius modelių tipus jau žinote?

Kurie modeliai jus džiugina?

Kurie modeliai padeda jums jaustis saugiai ir ramiai?

Kurie modeliai jus erzina?

Kokius modelius norėtumėte pakeisti?

Kokie modeliai (raštai) jums atrodo gražūs?

Kokie modeliai (raštai) jums atrodo negražūs?

2 dalis. Gamtos modeliai (formas): modelių kūrimas iš vaisių ir daržovių

Ši pamoka vyksta praktine forma. Ją galima iš dalies arba visą atlikti lauke (pavyzdžiui, stebėjimo užduotį galima atlikti lauke, o piešimo dalį – patalpoje).

Atlikdami šią veiklą mokytojai turėtų padėti mokiniams atrasti modelius (formas) mūsų kasdieniame gyvenime, esančius mus supančioje gamtinėje aplinkoje. Galima pasitelkti vaisius ir daržoves, kuriuos dažniausiai vartojame. Kaip gamtoje pasitaikančios formos sąveikauja su mumis? Tai tam tikras supratimas, kad esame tarpusavyje susiję, gebame atpažinti, naudoti ir kurti.

Mokinių užduotis – kurti savus modelius, priimti sprendimus ir prisiimti atsakomybę. Pirmiausia padėkite mokiniams perpjauti vaisius, daržoves ar kitus gamtos produktus per pusę ir atidžiai apžiūrėti jų vidų. Ar matote, iš kokių modelių (linijų, formų, raštų) jie sudaryti? Ką jie jums primena?

- Nupieškite įvairių vaisių ir daržovių, perpjautų per pusę, kompoziciją.
- Naudodami natūralias įvairių vaisių ir daržovių spalvas, darykite antspaudus.
- Palieskite juos ir nupieškite tai, ką jaučiate.
- Pauostykite juos ir nupieškite tai, ką užuodžiate.

Įsivaizduokite, kad vaikštote pomidoro viduje.

Ką matote aplink save?

Kokias spalvas matote?

Kokios spalvos esate jūs?

Ar esate didelis ar mažas?

Apibūdinkite supančią aplinką.

Kokių kreivių, medžiagų, skysčių ar skylių pastebite aplink save?

Apibūdinkite tai, ką įsivaizduojate. (Užduočiai galite pasirinkti bet kokią kitą vaisių ar daržovę, lapo gabalėlį ir pan.)

Variantai įvairiems mokymo dalykams ir amžiaus grupėms

Temos sudėtingumą galite koreguoti atsižvelgdami į savo mokymo tikslus ir grupės turimas žinias. Toliau pateikiami pavyzdžiai:

Geometrija

Aptarkite geometrijos dėsnius, susijusius su įvairiais vaisių ir daržovių modeliais (linijomis, raštais); aptarkite kai kurias gerai žinomus geometrijos modelius, kurie sudaro sudėtingus piešinius ir galvosūkius; išmatuokite įvairių vaisių ir daržovių dydį; nupieškite keletą geometrinių figūrų ir sudarykite iš jų kompoziciją. Sugalvokite savo modelius ir eksperimentuokite su pastebėtais geometriniiais vaisių modeliais (raštais), kurdami improvizuotus piešinius.

Biologija

Aptarkite, kokią įtaką klimatas daro medžių žievės ir kamieno rėvių modelių (raštų) susidarymui. Nupieškite šiuos modelius (formas, raštus). Pamoką užbaigkite bendra diskusija ir, jei įmanoma, grupine paroda. Arba galite sukurti grupinį koliažą ar grupinį piešinį ant vieno didelio popieriaus lapo. Grupinė paroda ar kitos pristatymo formos padės mokiniams pamatyti vieniems kitus, padiskutuoti ir pastebėti panašias ir skirtingas savo idėjas. Tai taip pat ugdys savarankiškumo ir pasitikėjimo savimi jausmus.

Diskusija

Kaip galėtume panaudoti šiuos modelius kasdieniame gyvenime?

Kur savo aplinkoje galime pamatyti panašių formų ir linijų?

Ar galime atpažinti šiuos modelius (raštus) savo kasdieniame gyvenime (daiktuose, objektuose, pastatuose ir pan.)?

Papildoma veikla. Medžiagų ciklas

Pagalvokite, kas baigus pamoką nutiks su medžiagomis, kurias naudosite dirbtuvėse. Ar jas bus galima panaudoti dar kartą? Kaip galėtumėte panaudoti vaisius ir daržoves? Galėtumėte pasigaminti salotų ir kartu jas suvalgyti, produktus kompostuoti arba nuvežti į ūkį. Taip pat galite aptarti vaisių ir daržovių auginimo ciklą (nuo sodinimo iki kompostavimo).

3 dalis. Mano mini „pasidaryk pats“ meno knyga

Tai kūrybinis formatas. Neformalusis metodas gali išlaisvinti mokinių vaizduotę. Vadovaudamiesi instrukcijomis, sulankstykite mini knygelę ir pasidarykite savo modelių bei raštų knygą!

Dydis: 8 puslapiai su viršeliais

Pasiūlymai jaunesniems vaikams:

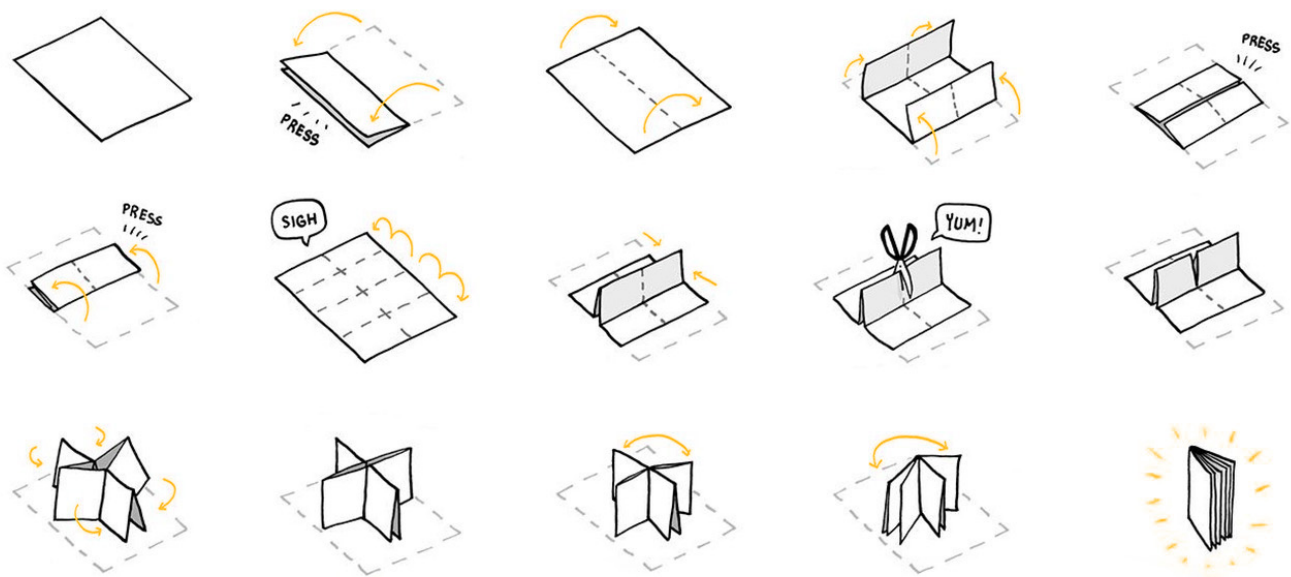
- Sukurkite komiksą apie tai, kaip pomidoras sutiko morką ir susidraugavo.
- Parašykite savo vardą naudodami vaisių ir daržovių raides, pavyzdžiui: TOMAS = T – trešnė, O – obuolys, M – moliūgas, A – agurkas, S – slyva.
- Parašykite istoriją, kaip bulvė atvyko į Europą.
- Nupieškite keletą geometrinių vaisių ir daržovių figūrų.

Pasiūlymai paaugliams:

- Išbandykite nesąmoningą piešimą – piešimo nemąstant metodą, paprastai naudojant taškus, linijas ir kitas figūras.
- Sukurkite komiksą „Mano kasdieniai modeliai“.
- Sukurkite komiksą „Ką galiu padaryti, kad išsaugočiau planetą?“
- Nupieškite keletą neįprastų geometrinių figūrų.
- Parašykite esė tema „Revoliuciniai kasdienio gyvenimo modeliai“.

Atliekant mokiniams rašymo užduotis, paskatinkite juos pridėti iliustracijų.

Instrukcija, kaip PASIDARYTI mini knygą

Gabrielės Gervickaitės mokomasis rinkinys
Sukurta Vilniaus dailės akademijos rezidencijos „Įgalinantys
įrankiai“ metu Nidos meno kolonijoje
Dizainas: Krišs Salmanis
Užsakymas: Asociacija RĪGAS STARPTAUTISKĀ BIENNĀLE

„Erasmus+“ projektas „RIBOCA žinių saugykla“ yra iš dalies
finansuojamas Europos Sąjungos lėšomis. Europos
Komisija nėra atsakinga už šio leidinio turinį.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga